Redactiunea, Administratiunea si Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisori netrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retramitŭ!
Birourile de anunciuri:
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţul inserţiunilorŭ: o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România şi străinătate
Pe unu anu 40 franci, pe şése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anŭ 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anu 12 fl. pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtu abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 63. Braşovŭ, Sâmbătă 18 (30) Martie 1889.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Aprilie 1889 st. v. se deschide nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toţi amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei luni 3 fl.
pe şése luni 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate:
pe trei luni 10 francĭ,
pe şése luni 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonamente la numerele cu data de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria:
pe anŭ 2 fl. —
pe şése luni 1 fl. —

Pentru România şi străinătate:
pe anŭ 8 francĭ.
pe şése luni 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Braşovŭ, 17 Martie v.

Curióse vremurĭ amŭ ajunsŭ.

Cine mai credea că organele d-lui Tisza, carĭ caută sĕ sparia lumea totŭ cu primejdia ce ameninţă din partea Ruşilorŭ, sĕ ajungă acuma a apĕra pe şefulŭ lorŭ cu citaţiunĭ din foile rusescĭ!

E vorba de pĕrerile ce şi le-au datŭ unele diare rusescĭ oficióse asupra celorŭ petrecute în Budapesta în dilele din urmă.

Fără îndoială că le place celorŭ din Petersburgŭ modulŭ cum procede d-lŭ Tisza faţă cu oposiţia şi cu naţionalităţile, căcĭ limbagiulŭ de care se folosescŭ gazetole rusescĭ de Petersburgŭ, cea francesă şi cea germană, precum şi fóia ruséscă „Novosti“ este fórte măgulitorŭ şi încuragiatorŭ pentru d-lŭ Tisza, parc'ar vrea sĕ-i dică: numai înainte pe calea acésta, că ai s'o ducĭ departe!

„Novosti“ numesce între altele pe d-lŭ Tisza: „bărbatŭ de statŭ liberalŭ“ — dóră au ei şi Ruşii ideă de ceea ce va sĕ dică „liberalŭ“ — care bine face că nu vrea sĕ lase ca „plebea de pe strade sĕ ajungă la guvernŭ“.

Cu acéstă părere rusescă se înfăţişéză „Pester Lloyd“ înaintea oposiţiei, vrêndŭ sĕ o potoléscă, ca şi cum lĭ-ar dice: „n'avețĭ dreptate sĕ vĕ plângeţĭ de d-lŭ Tisza, decă până şi foile rusescĭ ilŭ iau în apĕrare în contra imputării că ar fi „despotŭ“.

Cum sĕ ne esplicămŭ duplicitatea politicei rusescĭ, care de-o parte strigă, că Ungurii tiraniséză pe Slovacĭ, de altă parte însĕ declară pe d-lŭ Tisza ca fiindŭ celŭ mai „liberalŭ“ omŭ de statŭ? Nu cumva le place sĕ-lŭ vadă la cârmă, pentru că politica lui le mână apă pe móră?

Dér fiă cum ar fi, interesantă este şi rĕmâne învĕtătura ce-o primesce acum oposiţia dela Ruşĭ prin mijlocirea lui „Pester Lloyd“.

Fóia panslavistă „Grajdanin“ judecă lucrulŭ din altŭ punctŭ de vedere, dicêndŭ că mişcarea, care ia unŭ caracterŭ revoluţionarŭ în Ungaria este în realitate îndreptată contra Germaniei, ceea ce va face, ca acésta sĕ se răcéscă de către Austro-Ungaria.

Vorbindŭ apoi de eventualitatea căderei guvernului d-lui Tisza, dice că s'ar schimba situaţiunea şi înăuntru. Cehii ar pretinde totŭ ceea pretindŭ si Ungurii şi s'ar forma astfelŭ unŭ sistemŭ trialistŭ, care ar aduce după sine póte şi o mai mare descompunere după naţionalităţĭ. Apponyi, venindŭ la guvernŭ, ar lua o direcţiune francesofilă, şi altele.

Dér oposiţia maghiară nu vrea nicĭdecum sĕ se conformeze după vederile foilorŭ rusescĭ şi „Egyetértés“ rĕspunde lui „Pester Lloyd“ că nu va învĕţa oposiţia dela „Novosti“, ce pĕrere sĕ aibă despre atitudinea politică a lui Tisza.

Spre a pune vêrfŭ situaţiunei comice, foile guvernamentale de prin provinciă, cum e şi cea din Cluşiu, desfăşură înaintea oposiţiei, ca s'o domoléscă, icóna gróznicului rĕsboiu apropiatŭ cu Ruşii.

Au ajunsŭ dér lucrurile acolo, ca Ruşii sĕ scape pe d-lŭ Tisza şi partida lui de cădere.

Frumóse prospecte.

DIN AFARĂ.

In interesulu păcii europene.

Cetimŭ în „Memorial Diplomatique“ următórele:

Lordulŭ Salisbury a trimesŭ instrucţiunĭ particulare agenţilorŭ Britaniei din Sofia, Bucurescĭ şi Belgradŭ, în vederea menţinerei păcei europene. Elŭ a întrebuinţatŭ întréga sa influenţă pentru a împedica pe d. Stambuloff de a rupe cu Rusia în ceea ce privesce clerulŭ ortodoxŭ în Bulgaria. Aceleaşĭ consilii au fostŭ date guvernului românŭ, precum şi celui din Belgrad.“

Din Francia

Camera, desbătêndŭ definitiva încheiare a socotelelorŭ administraţiunei financiare pe anulŭ 1876, a primitŭ propunerea făcută de deputatulŭ Fernand Faure, ce împuternicesce a da în judecată pe acelŭ ministru, care în 1876 a pusŭ, fără încuviinţarea camerei, de a fostŭ transportatŭ Don Carlos şi suita lui cu trenŭ separatŭ dela Pau la Boulogne.

Serbia şi Muntenegrulŭ.

Diarulŭ *„Narodni Dnconik“* constată, ca *nota* ce a adresat'o regenţa sêrbéscă Muntenegrului, spre a-i împărtăşi schimbarea la tronŭ în Serbia, a fostŭ rĕspunsă printr'o *scrisóre autografă a prinţului Nichiţa.* Prinţulŭ Muntenegrului declară în acéstă scrisóre, că după schimbarea regimului Serbiei s'au restabilitŭ érăşĭ *raporturile bune şi amicabile de mai înainte între cele două naţiunĭ surorĭ.* Fóia *„Velika Srbija“* salută reînoirea amiciţiei între Serbia şi Muntenegru, dorinţa cea mai fierbinte a ambelorŭ naţiunĭ, care e pe cale a se împlini acum după abdicarea regelui Milanŭ. Serbia a intratŭ într'o eră nouă politică, care nu mulţumesce numai Serbia, ci şi ţĕrile sêrbescĭ mărginaşe, deórece face sĕ reînvie speranţele tuturorŭ Sêrbilorŭ. Nenaturala înstrăinare de până acuma a popórelorŭ surorĭ ale Muntenegrului şi Serbiei, care a fostŭ în avantagiulŭ Austro-Ungariei, „inimicului de morte şi juratŭ“ alŭ Serbiei, trebue sĕ înceteze. Este necesarŭ ca ambele naţiunĭ sĕ se unéscă sincerŭ şi strînsŭ, spre a *elibera teritoriile sêrbescĭ ale Bosniei şi Herţegovinei* şi spre a realisa în cele din urmă *unirea tuturorŭ Sêrbilorŭ.*

Trupe rusescĭ către Afganistanŭ.

Precum se anunţă din Constantinopolŭ, mai mulţĭ călĕtorĭ, carĭ au sositŭ acolo din Bokhora, spunŭ că în timpulŭ mai nou s'au făcutŭ în mare mĕsură mişcărĭ de trupe rusescĭ la graniţele afgane, aşa că tăria despărţĕmintelorŭ de trupe rusescĭ concentrate pe teritoriulŭ dela Kerki (lângă Amu-Darja), trebue sĕ se socotéscă celŭ puţinŭ la 60,000. Aceiaşĭ călĕtorĭ mai spunŭ, că şoseaua ce duce dela Herat către provincia persană Khorassan stă acum deschisă Rusiei şi prin urmare comerţulŭ persanŭ către Turkestan şi Kaukasŭ se póte estinde fără nicĭ o îngreuiare orĭ taxe. Aceste comunicărĭ au fostŭ luate în sémă de cercurile turcescĭ, deórece se admite că Anglia nu va privi indiferentă la crescerea influinţei rusescĭ în Persia, ci din contră va întreprinde paşĭ pentru apĕrarea intereselorŭ şi influinţei sale în Asia centrală.

Cabinetulŭ Rosetti-Carp.

„Corespondance de Pesth“ primesce din Bucurescĭ următórele informaţiunĭ:

„Proiectulu de lege asupra reformei agrare a eserciatŭ o salutară influinţă asupra posiţiunei ministeriului Rosetti—Carp. Partidulŭ vechilorŭ conservatorĭ n'a isbutitŭ a rĕsturna cabinetulŭ actualŭ, n'a isbutitŭ nicĭ măcarŭ a provoca o crisă ministerială parţială. Miniştrii Lahovary şi Manu s'au fostŭ declaratŭ deja solidarĭ cu colegii lorŭ chiar înainte de a se vota legea privitóre la vêndarea domenielorŭ statului şi în ce privesce pe d. Vernescu, ministrulŭ de jusiţiă, pe care partidulŭ d-lui Catargiu îşĭ pusese marĭ speranţe, a preferitŭ postulŭ sĕu de ministru amiciţiei partidului vechilorŭ conservatorĭ; ce-i dreptŭ, elŭ s'a gânditŭ multŭ timpŭ până sĕ se decidă între guvernŭ şi d. Catargiu, ceea ce i-a adusŭ din amêndoue părţile reproşurĭ de duplicitate. Amicii d-lui Catargiu adună în acestŭ momentŭ dela deputaţĭ subscrierĭ cerêndŭ ca d. Vernescu, ministru de justiţiă, sĕ-şĭ dea demisiunea. Insĕ deórece Vernescu nu se gândesce a urma acestei somaţiunĭ, partidulŭ conservatorilorŭ liberalĭ a convocatŭ o adunare, unde partisanii d-lui Catargiu vorŭ aduce o moţiune declarândŭ, că d. Vernescu este definitivŭ eschisŭ din partida lorŭ“.

D. Vernescu s'a şi despărţitŭ, de faptŭ de conservatorĭ, însĕ nu cum se dice mai susŭ, fiindŭ esclusŭ, ci din propriulŭ îndemnŭ preferindŭ sĕ rĕmână cu guvernulŭ actualŭ, precum au făcutŭ miniştri conservatorĭ d-nii Lahovary şi Manu.

SCIRILE DILEI.

Contra § 25 din legea militară au luatŭ posiţiune şi femeile unguróice, spune „Ellenzek“ dela 26 Martie. Şi anume cele din Aradŭ, Erlau şi Brood mai întâiu, ér acum începŭ a se mişca şi cele din Cluşiu. Şi adecă mai multe din ele au hotărîtŭ sĕ nu mai citéscă scrierĭ de-ale scriitorilorŭ Iokay, Vadnay şi Mikszath, carĭ au vorbitŭ pentru legea militară. Unŭ apelŭ în sensulŭ acesta se adreséză tuturorŭ femeilorŭ unguróice din „ţéra lui Kalman Tisza“.

***

Sfadă între demonstranţĭ. E lucru sciutŭ, că Jidovii suntŭ tarĭ şi marĭ în „ţéra lui Tisza Kalman“. Conducĕtorii demonstranţilorŭ în Budapesta au fostŭ cei mai mulţĭ totŭ jidovĭ. Unŭ numĕrŭ de studenţĭ catolicĭ s'au întrunitŭ ca sĕ ia posiţiune contra acestorŭ jidovĭ. Universitatea din Pesta numĕră cam 3576 studenţĭ, între carĭ 1165 (32·6%) suntŭ jidovĭ, şi politechniculŭ are 578 studenţĭ, între carĭ 201 (34·7%) jidovĭ. Profesorii încă suntŭ a treia parte jidovĭ (73).

***

Din regatulŭ românŭ. Regele a primitŭ în audienţă pe membrii corpului diplomaticŭ străinŭ din capitală, carĭ au adusŭ felicitările lorŭ pentru a 9-a aniversare a proclamării regatului. Principele Ferdinand, moştenitorulŭ tronului românŭ a fostŭ, proclamatŭ senatorŭ şi înscrisŭ în apelulŭ nominalŭ.

***

Academia română. In şedinţa de Marţĭ d-lŭ D. A. Sturdza a dăruitŭ Academiei Române o preţiósă colecţiune de documente istorice şi de desemnurĭ de ale lui Gheorghe Asachi, colecţiunĭ de o deosebită însemnătate. Vinerĭ la 10 (22) Martie 1889, delegaţiunea Academiei, în frunte cu preşedintele sĕu d-lŭ Cogălniceanu, a făcutŭ o visită d-nei Alina Ştirbei spre a-i esprima recunoscinţa Academiei, pentru donaţiunea de 200,000 lei pe care a făcut'o.

***

Hoţŭ de cai. Poliţia din Seghedinŭ a prinsŭ pe capulŭ unei bande de hoţĭ de cai de prin acele părţĭ. Elŭ se numesce Anton Nemes-Nagy. Au mai fostŭ arestaţĭ mai mulţĭ proprietarĭ de case, carĭ făceau parte din bandă.

Din dieta ungurescă.

Revenimŭ la şedinţa din 23 Martie, pentru ca sĕ resumămŭ vorbirea lui *Ugron,* Gabor în care a vorbitŭ şi despre naţionalităţĭ.

„Naţiunea unguréscă“, dise elŭ, „are dreptulŭ, în raportŭ cu contribuirile ei, sĕ'şĭ céră partea ei la posturile de oficerĭ şi ea nu póte suferi, ca o limbă streină sĕ o împedece în acésta. Alŭ doilea anŭ de serviciu este cea mai grea disposiţiune a §. 25. Că la ce are sĕ servéscă alŭ doilea anŭ de serviciu, asta am aflat'o din desbaterile parlamentului austriacŭ. Scopulŭ e, ca aceia, carĭ nu sciu destulŭ nemţesce, sĕ 'nveţe nemţesce în alŭ doilea anŭ. Se va putea óre susţine în Austria limba germană ca limbă a armatei? In Austria limba

germană ca limbă de instrucțiune nu e obligată în două cincimi dintre gimnasii, pe când în Ungaria e în tóte scólele medii. *Oratorulŭ aprobă acéstă politică a guvernului austriacŭ, care e îndreptată într'acolo, ca sĕ mulțuméscă naționalitățile Austriei, căcĭ numai poporele mulțămite în naționalitatea loru suntŭ în stare a asigura tronulŭ și monarhia.* Acéstă politică póte că va duce, deja în puținĭ anĭ, într'acolo, că limba esclusivŭ germană a armatei nu se va mai puté susține. Guvernulŭ nostru ar fi trebuitŭ sĕ prevadă acéstă eventualitate, décă n'ar procedatŭ fi cu o ușurință atâtŭ de mare.

„A voi sĕ germaniseze cu limba armatei, dincóce și dincolo, e o încercare nebună, care nu póte avé nicĭ unŭ succesŭ. Și este în interesulŭ casei Habsburg a înființa aicĭ unŭ imperiu german? Póte esista unŭ imperiu de 7 milióne Germanĭ lângă unŭ imperiu de 40 milióne Germanĭ? Nu trebue celŭ 'dintêiu sĕ devină sluga celui de-alŭ doilea? Și décă e cu neputință a înființa aicĭ un imperiu germanŭ, de ce e necesarŭ a crea o armată imperială?

„Urmarea nisuințelorŭ germanisatóre va fi, că în tóte familiile se vorŭ lua dădace și guvernante germane, prin care se germaniséză întrêga familiă. Culturei germane nu trebue sĕ i-se dea dominațiunea esclusivă în scólele nóstre, în armata nóstră, décă ținemŭ sémă, că *imperiulŭ romanŭ a fostŭ sfărîmatŭ printr'o cultură streină. Décă o națiune vrea sĕ-șĭ ridice cultura sa, trebue sĕ'șĭ cultive limba sa.* Décă națiunea șĭ-a pututŭ apĕra caracteristica culturei sale în contra atacurilorŭ din afară, va sci sĕ și-o apere și în contra guvernului actualŭ."

Ugron sfătuesce apoi pe ministrulŭ Tisza sĕ'șĭ părăséscă loculŭ sĕu în ministerŭ, nefiindŭ nicĭ o rușine, și-i va fi cu atâta mai ușorŭ, cu câtŭ șĭ-a plecatŭ fórte desŭ genunchii înaintea curții. Miniștrii ca consilierĭ ai corónei, în locŭ sĕ o lămuréscă, o esploateză pentru puterea lorŭ propriă. Nu stradele, nu vocea „națiunei" amenință tronulŭ, ci lingușirea slugilorŭ. Ca dovadă câtŭ de urgisitŭ e ungurismulŭ în armată, vorbitorulŭ cetesce o scrisóre ce i-a adresat'o lui de curêndŭ colonelulŭ Zathureczky, care s'a sinucisŭ. In scrisóre se dice: „Fițĭ stăruitorĭ și apĕrațĭ patria. Luptațĭ pentru armata ungurescă, căcĭ în armata comună Ungurulŭ e urgisitŭ. Trăiéscă patria! Trăiéscŭ „națiunea!"

Urmà apoi o larmă grozavă, căreia nu i-se putù pune capĕtŭ decâtŭ încheindu-se ședința.

Demonstrațiunĭ unguresci.

In 25 Martie, ținêndu-se în Pesta o adunare a reuniunei generale de lucrătorĭ, ca sĕ desbată asupra unei petițiunĭ ce are sĕ o adreseze parlamentului cu privire la dreptulŭ electoralŭ generalŭ, s'au întêmplatŭ tumulturĭ, larmă și scandalurĭ. Lucrătorulŭ Irlinger luà cuvêntulŭ în limba germană. „Suntemŭ ungurĭ!" strigară șoviniștii și Irlinger trebui sĕ înceteze a vorbì. Se primì petițiunea, apoi la plecare începură la „abzug Tisza", „abzug Csaky", și demonstranții plecară către clubulŭ partidei independente strigândŭ, cântândŭ și urlândŭ. Consilierulŭ polițienescŭ Geczy îi provocà sĕ se ducă fia-care p'aci încolo în pace, dér fù luatŭ în rîsŭ, așa, că fù silitŭ sĕ facă usŭ de sabiă. Polițiștii începură și ei a-i cârpi pe demonslranțĭ cu săbiile; aceștia fiindŭ mulțĭ la numĕr se încăerară cu polițiștii, pe câțĭva dintre polițiștii călărĭ, carĭ mai veniseră în ajutor, ii tîrîră josŭ de pe cai. S'au întêmplatŭ multe rănirĭ și numai după ce mai veniră polițiștĭ, o luară demonstranții la fugă. Mulțĭ au fostŭ arestațĭ. Readunându-se demonstranții în altă parte, luară o atitudine amenințătóre, strigară și lărmuiră, până ce veni armată, care împreună cu polițiștii îi luară la bătăi cu săbiile și'i împrăștiară în tóte părțile.

Nicĭ Clușulŭ n'a rĕmasŭ fără demonstrații. In 26 Martie, tumultanții sparseră ferestrile dela căpitănatulŭ polițienescŭ, dér poliția și cu armata îi făcură sĕ o ia la sănĕtósa.

Corespondența „Gaz. Trans."

De pe Valea Someșului-mare, Martie 1889.

Domnule Redactorŭ! Intr'unulŭ din numerii trecuțĭ ai prețuitei nóstre „Gazete" v'ațĭ esprimatŭ dorința de a sci, cum stă lucrulŭ cu școla comunală din Ilva-mică. După informațiunile ce le-am câștigatŭ voiescŭ a vĕ împărtăși în privința acésta următórele:

Școla comunală din Ilva-mică, provĕdută cu învĕțătorŭ, dateză din 6 Februarie 1887, când primăria comunală — la porunca puternicilorŭ — a închiriatŭ o casă în capĕtulŭ de către apusŭ alŭ comunei, pe care a și mobilat'o. Ca pretextŭ la înființarea acestei școle s'a luatŭ edificiulŭ necorĕspundĕtorŭ alŭ școlei confesionale greco-cat. așa după cum era ea prin anii 1885 și 1886. In fața acestorŭ împrejurărĭ autoritățile școlare confesionale din comună au hotărîtŭ în ședința din 18 Aprilie 1886, ca sĕ se clădéscă unŭ edificiu nou școlasticŭ cu 2 clase, spre care scopŭ fù însărcinatŭ cu facerea planului d-lŭ profesorŭ de desemnŭ din Năsĕudŭ Andreiu Mazanecŭ, căruia'i s'a datŭ pentru acésta o sumă de 35 fl. v. a., pe lângă condițiunea ca planulŭ sĕ se esecute cam într'o lună de dile. Dér d-lŭ profesorŭ, D-deu îlŭ scie cum și din ce causă, a totŭ amânatŭ facerea planului de pe o di pe alta, așa că trecură 5 lunĭ și póte era sĕ trécă din causa acésta și anulŭ 1886 fără de a se fi pututŭ începe clădirea. In fine on. senatŭ scolasticŭ districtualŭ din Năsĕudŭ, vĕdêndŭ, că lucrulŭ se întârdie, a binevoitŭ a abdice d-lui Mazanecŭ facerea planului; însărcinând cu acest lucru pe d-lŭ inginerŭ Pompeiu Hosu din Bistrița, care pe 29 Decemvre 1886 a și terminatŭ planulŭ pe care ven. consistorŭ școlasticŭ din Gherla, în ședința sa din 9 Februarie 1887, l'a și aprobatŭ, ér în 28 Martie 1887 senatulŭ scólei gr. cat. din Ilva-mică l'a primitŭ prin senatulŭ scol. gr. cat. districtualŭ din Năsĕudŭ, cu provocarea ca în primăvéra acelui anŭ — 1887 — sĕ se și încépă edificarea. Lucrulŭ se începù, în 16 Octomvre se începură și prelegerile în 2 clase confesionale, alegêndu-se încă mai înainte și alŭ 2-lea învĕțătorŭ confesionalŭ.

Ei, dér acum era prea târdiu și Ilvanii nu putură scăpa de școla comunală. Deși inspectorulŭ reg. școl. din Bistrița Szeremley a promisŭ, că décă Ilvanii îșĭ vorŭ edifica o școlă confesională corĕspundĕtóre, nu va face scólă comunală, totușĭ, strămutatŭ fiindŭ d-sa din Bistriță, succesorulŭ sĕu, actualulŭ inspectorŭ, a lăsatŭ a se escrie concursŭ pentru ocuparea postului de învĕțătorŭ la școla comunală din Ilva-mică, ce avea sĕ se înființeze încă în anulŭ 1886. In urma acestui concursŭ, nu sciu s'a alesŭ, orĭ s'a denumitŭ de învĕțătorŭ unŭ așa numitŭ Traianŭ Moldovanŭ, care se și presentà într'una din dilele anului 1887 între Ilvanĭ.

Ființa acésta nefericită a venitŭ din stațiunea învĕțătoréscă a Gilăului și s'a aședatŭ pe spatele bieților Ilvanĭ, din a cărora spinare trăesce ca unŭ trântore fără nicĭ o ostenélă, orĭ trudă.

Intr'unŭ numĕrŭ din anulŭ trecutŭ alŭ „Gazetei" am cetitŭ, cumcă în sensulŭ unui raportŭ alŭ inspectorului reg. de școle, școla comunală din Ilva-mică este frecuentată de 9 școlarĭ, și că se speséză pentru acea școlă peste 800 fl.

Ce privesce numĕrulŭ școlarilorŭ însĕ, acestŭ raportŭ nu este esactŭ. Lucrulŭ stă cam astfelŭ: La începutulŭ anului școlarŭ învĕțătorulŭ școlei comunale T. Moldovanŭ îndemna mereu pe părințĭ ca sĕ-șĭ dée copii la școla comunală, dicêndŭ că acolo copiii se vorŭ afla cu multŭ mai bine, la școlă vorŭ merge numai când vorŭ putea, câte două—trei dile pe sĕptĕmână vorŭ avea ferii, și nicĭ nu-i va sili sĕ învețe multŭ după cum se întêmplă în școla confesională gr. cat. Pe lângă tóte că părinții îi rĕspundeau negativŭ, elŭ îndrăznì a inscrie pe unii la școla comunală fără de voia lorŭ, dér aceștia nicĭ nu au cercetatŭ școla comunală. Cu totulŭ a înscrisŭ 9, anume 6 Românĭ și 3 Jidovĭ; pe Jidovĭ i-a inscrisŭ cu frica fostulŭ curatorŭ alŭ școlei comunale dicêndŭ, că Jidovii trebue sĕ cerceteze școla comunală. Aceștĭ 3 Jidovĭ suntŭ frațĭ, unulŭ de 6 anĭ, o fétă de 10 anĭ, ér a 3-a fată de 14—15 anĭ, care nu a fostŭ obligată a cerceta școla, precum nicĭ nu o cercetéză, decâtŭ că se instruéză privatŭ din limba maghiară de învĕț. Moldovanŭ. Copilulŭ de 6 anĭ sĕ instruéză privatŭ de unŭ altŭ instructorŭ jidovŭ, și așa rĕmâne din „poporulŭ alesŭ" 1 elevă. Din cei 6 Românĭ, doi cercetéză școla confesională regulatŭ, unulŭ nu cercetéză nicĭ una, fiindŭ unŭ orfanŭ miserŭ, ér 3 rĕmânŭ pentru școla comunală. Decĭ *numĕrulŭ este de 4 și nu de 9, după cum s'a fostŭ raportatŭ.* Cu aceștia se ținŭ acum prelegerile în locuința învĕțătorului, după vorba: 3 dile într'o véră.

Ca sĕ nu rĕmână pe josŭ cu promisiunea referitóre la strămutarea școlei comunale, s'a pusŭ în contelegere cu d-lŭ protojude a cercului Rodna în calitate de curatore alŭ școlei, și a făcutŭ arătare la inspectorulŭ reg. scol., că are 9 copii inscrișĭ, carĭ vorŭ asculta prelegerile d-lui Moldovanŭ, decumva localulŭ școlei se va strămuta în apropiarea locuinței copiilorŭ, adecă în partea comunei numită „Gura Strîmbei". Indată după asta fù provocată primăria, ca sĕ caute unŭ localŭ pentru școlă, acolo unde doresce învĕțătorulŭ, ér până la aflarea acelui localŭ, învĕțătorulŭ sĕ propună în locuința sa. Primăria, neavêndŭ ce sĕ facă, a datŭ în stânga și în drépta ca sĕ împlinéscă porunca, dér neaflândŭ edificiu corespundĕtorŭ, nu a pututŭ satisface poruncei. Venit'a de mai multe orĭ d-lŭ curatore în comună și a recercatŭ curatorimea bisericéscă sĕ cedeze pentru școla comunală casa de crișmă din „Gura Strîmbei", dér nu a pututŭ esopera nimicŭ. Indreptatu-s'a către senatulŭ scolasticŭ confesionalŭ, ca în loculŭ fostului învĕțătorŭ de alŭ 2-lea, care locŭ era vacantŭ, sĕ nu-șĭ alégă altŭ învĕțătorŭ, ci copii cu o clasă sĕ se lase pentru învĕțătorulŭ comunalŭ, dér și acésta fără resultatŭ. Atâta însĕ i-a succesŭ, că alegerea de alŭ 2-lea învĕțătorŭ, fixată pe 20 Octombre 1888, prin o epistolă privată trimisă capului confesionalŭ din Ilva-mică, a făcutŭ ca sĕ fiă amânată, concurentulŭ nostru a fostŭ alesŭ de învĕțătorŭ în Rebra-mare, ér Ilvanii au rĕmasŭ fără învĕțătorŭ până astădĭ, așa că postulŭ de învĕțătorŭ se suplinesce prin preotulŭ localŭ. La acésta judece acum on. publicŭ că cine pórtă vina?

Acésta a fostŭ o isbêndă a d. curatore. Mai avut'a elŭ și altele. Astfeliu pe representanța a îndemnat'o sĕ-șĭ alégă din sînulŭ ei unŭ senatŭ școl. comunalŭ, la ceea-ce representanța comunală s'a învoitŭ mai multŭ din motivulŭ, ca sĕ nu se mai plătéscă și pe viitorŭ multele diurne d-lui curatore, carele de câte-orĭ venea în comună câte pentru o arătare a învĕțătorului, lua până în 10 fl. v. a. din cassa comunală. Senatulŭ școl. comunalŭ s'a constituitŭ, avêndŭ de președinte pe primarŭ ér de secretarŭ pe notarulŭ. Insĕ învĕțătorulŭ comunalŭ nu a voitŭ sĕ i recunóscă. Odată, voindŭ președintele sĕ asiste la prelegerile d-sale, a fostŭ opritŭ de a intra în odaia, unde se țineau prelegerile, închidêndu-se ușa. Nu peste multŭ apoi, în urma arătărilorŭ învĕțătorului în înțelegere cu protojudele, atâtŭ primarulŭ, cât și notarulŭ, au fostŭ suspendațĭ din postŭ și trașĭ în cercetare sub pretestŭ că ar fi contrarĭ ai scólei comunale și că pedepsescŭ pe copiii carĭ cércă școla comunală. Din cercetare s'a descoperitŭ nevinovăția suspendaților, încă din luna Ianuarie a. c., cu tóte acestea sentința nu li-s'a pronunțatŭ din simplu motivŭ, că protojudele încă nu a așternutŭ actele cercetărei forurilorŭ superióre competente.

O nedreptate mare s'a mai făcutŭ scólei comunale și prin aceea, că cele $5^0/_0$ concese prin lege, carĭ au fostŭ destinate pentru scóla confesională, *per abusum* s'au luatŭ în favórea școlei comunale. Ilvanii mai suntŭ amenințațĭ, că décă nu se vorŭ învoì a ceda o clasă din edificiulŭ școlei confesionale pentru școla comunală atuncĭ li-se va impune o repartiția de vre-o 4000 fl. pentru edificarea unei scóle comunale, cum e d. e. în Neposŭ. Ce va urma și din acésta, vomŭ vedé și audi.

Someșanulŭ.

Din camerile române.

Camera. Ședința dela 1 (13) Martie.

D-lŭ *C. Rĕceanu,* raportorŭ, citesce proiectulŭ de lege pentru întrebuințarea sumei de 2,000,000 din bugetulŭ anului trecutŭ 1888-89, pentru ambulanțe rurale, la clădirĭ de spitale rurale în anulŭ curentŭ și în celŭ viitorŭ.

La ordinea dilei urmarea discuțiunei pe articole a proiectului de lege pentru vêndarea bunurilorŭ statului în loturĭ micĭ.

Se votéză fără discuțiune articolele până la art. 45, alŭ cărui tecstu e următorulŭ:

Pentru pământurile din Dobrogea vêndute în loturĭ și pentru carĭ cumpĕrătorii nu vorŭ fi achitatŭ la timpŭ două rate, ministerulŭ va fi în dreptŭ a resilia vêndarea fără somațiune și fără judecată, și va vinde pământurile la alții în condițiunile prevĕdute în legea pentru regularea proprietății imobiliare în Dobrogea. Valórea ratelorŭ întârdiate se va împlini cu legea de urmărire din orĭ-ce avere a primului cumpărătoru, sĕu a celuia, ce va fi beneficiatŭ de venitulŭ acestui pământŭ. Primulŭ cumpărătorŭ nu va putea cere restituirea ratelorŭ plătite și nu va avea nicĭ unŭ dreptŭ de despăgubire pentru orĭ-ce felŭ de îmbunătățirĭ sĕu construcțiunĭ făcute pe lotulŭ vêndutŭ. Valórea acestorŭ îmbunĕtățirĭ și construcțiunĭ se va plăti Statului de noulŭ cumpĕrătorŭ după o prealabilă espertisă și în terminŭ de o lună de dile dela vêndare.

Fiindŭ discuțiunea pré mare asupra acestui art., d-lŭ *Al. Lahovary* rógă Camera sĕ amâne votarea acestui articolŭ până la sfĕrșitulŭ discuțiunei legei. — Camera încuviințéză. Se amână și discuțiunea articl. 46. Se votéză articululŭ 47.

Ședința dela 2 (14) Martie.

D-lŭ *Radu Stanianŭ* depune unŭ protestŭ semnatŭ de 350 de cetățenĭ din județulŭ R.-Vâlcea în contra dărei în judecată a d-lui Ionŭ C. Brătianu.

D-lŭ *Președinte* spune adunărei, că comitetulŭ delegaților se află încă în deliberare asupra art. 48 din legea vêndĕrei bunurilorŭ Statului.

D-lŭ *D. Popescu* dice, că comitetulŭ delegaților la art. 48 a introdusŭ, că plata loturilorŭ va începe după primulŭ 1 Aprilie, ce urméză punerei efective în posesiune și arêndile până atuncĭ le va lua totŭ Statulŭ. — Punêndu-se la votŭ art. 48, se primesce.

D-lŭ *Raportorŭ* dă citire art. 49, că Statulŭ nu rĕspunde de evicțiunĭ, ér procesele pendinte privescŭ pe cumpărătorii lorŭ.

Comitetulŭ delegaților arată, că pentru loturile 5, 10 și 25 hectare, Statulŭ sĕ rĕspundă și de întindere și de evicțiune, cei în dreptŭ, putêndŭ a se pune în causă.

D-lŭ *Al. Lahovary* luândŭ cuvêntulŭ dice, că décă nu se va vota acestŭ articolŭ, cum e modificatŭ de comitetulŭ delegaților, atuncĭ statulŭ va rĕmâné numai cu procesele și fără de pământŭ. Statulŭ va cheltuì cu multŭ mai multŭ pentru susținerea proceselorŭ decâtŭ va lua pentru pământulŭ vêndutŭ. Și mai la urmă tóte moșiile statului se vêndŭ, cu astfelŭ de clause. Conchide rugândŭ camera ca sĕ voteze articolulŭ, sĕ respingă tóte amendamentele.

Se pune apoi la votŭ articolulŭ 40 și se adoptă. Se votéză apoi fără discuțiune până la art. 54.

Dare de sêmă

despre resultatulŭ materialŭ alŭ producţiunei musicale-literare din 12/24 Martie a. c. aranjată de corulŭ bisericei sf. Nicolae din locŭ sub conducerea d-lui profesorŭ de musică N. Popovicĭ.

Suma incasată: 112 fl. şi 2 francĭ.

Spesele: 18 fl. Ajutorŭ studentului din clasa VII gimn. Ţifrea: 20 fl. Ajutorŭ şcolarului din clasa II reală Moldovanŭ: 14 fl. şi 2 francĭ.

Restulŭ de 60 fl. s'a alăturatŭ la fondulŭ studenţilorŭ sĕracĭ.

Au contribuitŭ cu suprasolvirĭ următorii: Diamandi Manole 4 fl. 60 cr. Petru 10 fl., Fogoraşi studentŭ 5 fl., Damianŭ 3 fl. 20 cr., Puşcariu 2 fl. 60 cr., Christescu 2 fl. 40 cr., G. Popŭ 2 fl., Iordanŭ Munteanŭ 2 flor., Birea 2 fl., O Societate 2 flor., Birea 1 flor. 60 cr., Popescu 1 florinŭ. 20 crucerĭ, M. Bómbă 1 fl., Sotirŭ 1 fl., Nastasi 1 fl., Literatŭ 1 fl., Petran 1 fl., Budiu 1 fl., Feneşanŭ 1 fl., Duşoiu 60 cr. Vasady 60 cr., Teclu 60 cr., Ilasievicĭ 60 cr., N. Ciurcu sen. 60 cr., Ciurcu jun. 60 cr., locot. Popa 60 cr., N. N. 60 cr., I. Ciurcu 60 cr., Popasu 60 cr., M. Nica 60 cr., Voina 60 cr., Lengerŭ 60 cr., Üveges 60 cr., Baiulescu 60 cr., Nemeşŭ 60 cr., Zănescu 40 cr., Lemeny 20 cr., Chicumbanŭ 20 cr., P. Popŭ 10 cr., Z. Ionciovicĭ 10 cr., Voina 10 cr., Aronŭ 10 cr., G. Ioanŭ 10 cr.

Mulţumimŭ cu acéstă ocasiă tuturorŭ pentru concursulŭ Domniei lorŭ materialŭ binevoitorŭ. Fapta lorŭ nobilă pórtă rĕsplata în sine. Nu póte fi omulŭ nicĭ odată mai desfătatŭ în sufletulŭ sĕu decâtŭ în momentulŭ, în care l'a învrednicitŭ Dumnedeu sĕ pótă face bine celorŭ sĕracĭ şi lipsiţĭ.

Mulţumimŭ totodată membrelorŭ şi membrilorŭ corului sf. Nicolae, în frunte cu vrednicululŭ lor conducĕtorŭ, profesorulŭ de musică N. Popovicĭ, carĭ n'au pregetatŭ a'şĭ oferi serviciile lorŭ întru realisarea unui scopŭ atâtŭ de nobilŭ, cum e *ajutorarea studenţilorŭ noştri sĕracĭ.*

Braşovŭ, în 16 Martie 1889.

Ioanŭ Popea şi Pant. Dima
casarĭ.

Academia Română.

Sesiunea generală din anulŭ 1889.

Raportulŭ secretarului generalŭ asupra lucrărilorŭ făcute în anulŭ 1888—89.

(Urmare).

3. Cercetarea şi descopiarea documentelorŭ istorice în archivele de statŭ dela Veneţia se continuă prin d-lŭ Cecchetti, directorulŭ acestorŭ bogate archive. După arătările d-lui Cecchetti în scurtŭ timpŭ se va termina tótă lucrarea, şi atuncĭ vomŭ avé o explorare completă a tuturorŭ documentelorŭ privitóre la istoria nóstră, carĭ se află în aceste archive. Academia a adunatŭ prin explorarea lorŭ unŭ bogatŭ şi preţiosŭ tesaurŭ de documente, carĭ completéză colecţiunea strînsă de nemuritorulŭ Eudoxiu Hurmuzaki.

4. In biblioteca St. Marcu şi în alte colecţiunĭ din Veneţia se facŭ de asemenea cele din urmă cercetărĭ de documente privitóre la Românĭ prin d-lŭ C. Soranzo.

5. In archivele de statŭ dela Florenţa se află numĕróse documente privitóre la Românĭ. Delegaţiunea dorindŭ a se face şi acolo o explorare completă pentru istoria nóstră, s'a adresatŭ la d-lŭ prof. Paoli dela Florenţa, fostŭ directorŭ alŭ archivelorŭ până acum doi anĭ. D-sa a binevoitŭ a'şĭ lua asupră'şĭ însărcinarea de a dirige cercetările şi a se face sĕ se decopieze pentru Academiă tóte documentele privitóre la Românĭ. Avemŭ speranţa, că prin aceste cercetărĭ se va îmbogăţi colecţiunea Academiei cu multe şi preţióse documente.

6. Suntŭ fórte cunoscute relaţiunile pe carĭ Marele Hetman alŭ Poloniei Ioanŭ Zamoyski le-a avutŭ cu ţĕrile româneseĭ; se scie că el a făcutŭ rĕsboiu în Moldova în contra lui Mihaiu Vodă Vitezulŭ, că a pusŭ şi susţinutŭ cu puterile sale pe Eremia Moghilă la tronulŭ Moldovei şi pe Simeonŭ Moghilă la alŭ Munteniei. Până acum însĕ documentele lui Ioanŭ Zamoyski nu s'au publicatŭ. Pentru istoria nóstră, şi în specialŭ pentru deceniulŭ din urmă alŭ secolului XVI şi pentru celŭ dintĕiu din secolulŭ următorŭ XVII, suntŭ de o însemnătate capitală, căcĭ prin ele se va arunca o mare lumină asupra epocei lui Mihaiu Vodă Vitezulŭ şi a domnilorŭ din neamulŭ Movileştilorŭ. Bibliotecarulŭ Academiei a obţinutŭ permisiunea de a se copia pentru noi tóte documentele lui Ioanŭ Zamoyski privitóre la istoria nóstră naţională. Delegaţiunea a datŭ spre acestŭ scopŭ autorisaţiunea sa pentru ca cheltuelile ce se vorŭ face cu cercetarea documentelorŭ şi facerea copiilorŭ sĕ fie purtate de fondulŭ publicaţiunilorŭ Hurmuzaki. Colecţiunea nóstră se va îmbogăţi printr'acésta cu o fórte preţiósă seriă nouă de documente, carĭ vorŭ contribui multŭ la lumina gloriósei epoce a lui Mihaiu Vitezulŭ.

7. Pe lângă cele 20 caiete de câte 10 pagine de documente copiate din archivele ministerului afacerilotŭ streine din Parisŭ, pe carĭ le-a presentatŭ d-lŭ A. Odobescu la începutulŭ sesiunei trecute, d-sa a mai adausŭ la acéstă colecţiune încă alte 10 caete. Indată ce se va procura cantitatea de copii îndestulătóre din acéstă seriă de documente, se vorŭ tipări, spre a se termina alŭ III-lea volumŭ din suplimentulŭ la colecţiunea Hurmuzaki.

8. D-lŭ profesorŭ G. Gelcich dela Ragusa continuă cu cercetarea şi copiarea documentelorŭ din archivele ragusane, carĭ privescŭ istoria Românilorŭ.

9. Colecţiunea de documente istorice Hurmuzaki are astădĭ 14 volume tipărite în carĭ se cuprindŭ 7738 documente, precum se vede din următórea tabelă:

Volumulŭ	*Anii*	*Cóle tipărite*	*Documente*	*Adunate de Hurmuzaki*	*Adause de Academiă.*
I p. 1.	1189—1345	92	553	—	553 (sub presă)
I p. 2.	1346—1450	74	475	—	475 (sub presă)
II p. 1.	1451—1575	52	385	385	—
III p. 1.	1576—1599	79	443	341	102
III p. 2.	1576—1600	76	563	—	563
IV p. 1.	1600—1649	93	629	629	—
IV p. 2.	1576—1650	91	732	—	732
V p. 1.	1650—1699	72	362	362	—
V p. 2.	1650—1699	54	475	—	475
VI	1700—1750	90	355	355	—
VII	1750—1818	76	308	308	—
Supl. I	1518—1780	135	1414	—	1414
II	1781—1814	101	988	—	988
III fasc. 1.	1709—1812	50	56	—	56
Volume 14.		1135	7738	2380	5438

10. In depositulŭ Academiei se mai află următórele serii de documente adunate şi gata de tiparŭ pentru a completa colecţiunea Hurmuzaki:

Documente adunate, coordonate şi adnotate de d-lŭ N. Densuşianu pentru anii 1200—1575.

Documente copiate din archivele de statŭ din Veneţia, mai alesŭ din anii 1500—1750.

Documente procurate din colecţiunĭ polone privitóre mai cu sémă la anii 1500—1700. (Va urma.)

Raţiocinîu şi mulţămită publică.

Dumineca în 24 Faurŭ st. n. a. c. corpulŭ didacticŭ alŭ şcólei centr. grăn. din locŭ a arangiatŭ o petrecere socială în favorulŭ fondului scolasticŭ localŭ. Resultatulŭ petrecerei de astădată a fostŭ destulŭ de modestŭ, dér ne mângăemŭ cu speranţa, că în viitorŭ publiculŭ învecinatŭ va arăta mai multŭ interesŭ faţă de petrecerĭ arangiate spre astfelŭ de scopurĭ şi prin urmare resultatulŭ încă va fi mai îmbucurătorŭ.

Séra la cassă au contribuitŭ următorii P. T. Domnii: Heinrich Trepches şefŭ de pol. Făg. 50 cr., Familia Riedl Făg. 1 fl.. George Poparadu not. c. V.-Recea 1 fl., Valeriu Poparadu, Lisa 60 cr., Gavrilă Popŭ înv. dirig. Lisa 1 fl., Panoviciu Neumann T. Recea 2 fl., Nicolae Solomonŭ înv. dirig. Breaza 50 cr., D-lŭ Martinŭ înv. Breaza 50 cr., Eutichiu Stanislau înv. Lisa 60 cr., Georgiu Boerŭ s.-locot. pens. T.-Recea 1 fl., Georgiu Boeriu parochŭ T.-Recea 1 fl., Ioanŭ Boerŭ V.-Recea 1 fl., Georgiu Poparadŭ comerc, V.-Recea 1 fl., Ioanŭ Petrişorŭ înv. V.-Recea 1 fl., Dumitru Popŭ înv. dirig. Copacelŭ 1 fl. 20 cr., Macsimilianŭ Receanu parochŭ V.-Recea 1 fl. 50 cr., Andreiu Radeşiu înv. Copăcelŭ 50 cr.. Georgiu Zăganŭ v.-not. V.-Recea 1 fl., Ana Scheuer T.-Recea 50 cr., Ionŭ Popŭ înv. V.-Recea 1 fl., George Boerŭ propriet. V.-Recea 1 fl., Ionŭ Luca com. V.-Recea 50 cr., George Petrişorŭ V.-Recea 50 cr., George Ursu v.-notarŭ Drăguşŭ 50 cr., Simionŭ Ganea pract. de not. Poşorta 50 cr,, Hanni Lövi T.-Recea 50 cr., Iosifŭ Peşteşi T.-Recea 50 cr. şi Sofroniu Prună înv. dirig. V.-Recea 1 fl. 20 cr.

După petrecere amŭ mai primitŭ oferte dela Prea Stimatulŭ Domnŭ Dănilă de Gramoiu v.-comite Făg. 2 fl. şi Onor. D-nŭ Ioanŭ Popŭ parochŭ Sâmbăta sup. 1 fl., pentru carĭ sume toţĭ aceştĭ prea stimaţĭ Domnĭ priméscă din partea nóstră cea mai mare mulţămită.

Venitulŭ totalŭ alŭ petrecerei a fostŭ de 26 fl. 60 cr., din care subtrăgêndu-se spesele cu 15 fl. 60 cr. a resultatŭ unŭ venitŭ curatŭ de 11 fl., care s'a şi depusŭ la cassa de păstrare „Furnica“ din Făgăraşŭ, unde se află întregŭ fondulŭ scólei nóstre, constătătorŭ de presinte din 141 fl. v. a.

Totŭ cu acéstă ocasiune ne simţimŭ datorĭ a aduce cea mai viă recunoscinţă şi mulţămită prea stimaţilorŭ d-nĭ: Dănilă de Grămoiu v.-comite Făg., Nicolau Cosgarea căpit. c. r. pens. Făg., Ioanŭ Deşenariu comptab. „Furnicei“ Făg. şi Ioanŭ Popa Comşa parochŭ Copăcelŭ, carĭ încă din a. tr. au contribuitŭ cu câte 1 fl. în favorulŭ fondului scólei nóstre.

Vaida-Recea, în 6 Martie 1889.

Corpulŭ didacticŭ.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Viena, 29 Martie. Ducele de Nassau a plecatŭ aserâ la Frankfurt. In casŭ când s'ar institui în Olanda regenţa, ducele de Nassau ia asupră-şĭ regenţa în Luxemburg pană la încetarea din viéţă a regelui Vilhelm, ér după încetarea din viéţă a regelui devine mare duce alŭ Luxemburgului.

Haag, 29 Martie. Consiliulŭ de miniştri a convocatŭ amêndouĕ camerile pe qiua de 2 Aprilie la o şedinţă comună, pentru ca sĕ le raporteze asupra nedestoiniciei regelui de a guverna.

Kiev, 29 Martie. Tóte sotniile de cazacĭ staţionate în împrejurimea Porickului au fostŭ ridicate la ofectivulŭ de rĕsboiu. Afară de acésta se aşteptă sĕ sosescă acolo alte patru sotnii de cazacĭ cu efectivulŭ pe piciorŭ de rĕsboiu.

Belgradŭ, 29 Martie. Milanŭ plecă înainte de amédĭ la Constantinopolŭ, unde va fi óspele Sultanului.

DIVERSE.

Linguagraff. Ce este linguagrafulŭ? Edison a luatŭ brevetŭ pentru unŭ aparatŭ pe care-lŭ numesce „linguagrafulŭ cu vaporĭ pentru drumurile de ferŭ“, şi care e destinatŭ a înlocui şuerăturele locomotivelorŭ. D'aci înainte, locomotivele, în locŭ d'a fluera, vorŭ vorbi cu unŭ glasŭ tunătorŭ. Aparatulŭ constă într'unŭ şirŭ de tuburĭ, în care se vorŭ găsi fonograme şi dintr'unŭ şirŭ de clape din care fiă-care va corĕspunde cu o vorbă, sĕu o frasă. Cu acéstŭ aparatŭ, la apropierea unui tunelŭ, în locŭ d'a fluera, linguagrafulŭ va striga: *tun-nel.* La fiă-care staţiă va spune numele staţiei şi probabilŭ timpulŭ de oprire şi póte şi alte indicatiunĭ.

Nebunŭ? Se anunţă din München, că unŭ ţĕranŭ, armatŭ cu unŭ pumnalŭ, a ajunsŭ până în ante-camera principelui regentŭ. Acolo a fostŭ arestatŭ de unŭ gendarmŭ de serviciu. S'a recunoscutŭ în urmă, că individulŭ arestatŭ era atinsŭ de alienare mintală.

Intr'o menageriă din Londra au murit sĕptĕmâna trecută unulŭ după altulŭ trei lei dresaţĭ, carĭ representă o valóre de peste 10,000 florinĭ. Nu se scie décă nu cumva au fostŭ înveninaţĭ din rĕsbunare.

Necrologŭ.

Din Turţŭ (comit. Ugocea) ni-se scrie cu data 25 Martie: Astădĭ se îmormêntéză teologulŭ din diecesa nóstră **Ambrosiu Budu**, fiulŭ parochului din Gherţia-mare, Corneliu Budu, pontificândŭ protopopulŭ tractului, predicândŭ parochulŭ Turţuluişi asistând întrega preoţime română din comitatulŭ nostru, căcĭ defunctulŭ fiindŭ unulŭ dintre cei mai de mare speranţă tinĕrĭ, durerea este comună.

Fiă-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată. N.

*

Cu inima cuprinsă de durere facem cunoscutŭ tuturorŭ consângenilorŭ, amicilorŭ şi cunoscuţilorŭ cumcă fiiulŭ nostru **Radu Patiţa** scolaru în prima gimn. în etate de 12 anĭ şĭ-a datŭ sufletulŭ sĕu nevinovatŭ în mâna Creatoriului adĭ la ½ la 6 óre diminéţa după o suferinţă de mai multe sĕptĕmânĭ. Unŭ vlăstarŭ de cea mai bună speranţă s'a veştejitŭ. Inmormêntarea se va întempla în 30/18 Martie 1889 la 4 óre d. m. dela casa părintéscă în cimiteriulŭ bisericei gr. or. din oraşŭ. Fiă-i ţĕrîna uşóră şi memoria neuitată!

Alba-Iulia, în 28 Martie 1889.

Rubinŭ Patiţa, adv., ca tată. *Ana Patiţa n. Raţŭ*, ca mamă. *Silviu Patiţa*, elevŭ de cadeţĭ, *Rubinŭ Patiţa*, studentŭ de cl. III gimn. *Elena Patiţa*, ca fraţĭ.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 25 Martie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.53	Vênd.	9.56
Argintŭ românescŭ -	„	9.60	„	9.63
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.61	„	9.63
Lire turcescĭ - - -	„	10.84	„	10.88
Imperialĭ - - - -	„	9.84	„	9.88
Galbinĭ	„	5.62	„	5.65
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.50	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	127.—	„	128.—
Discontulŭ - - - -	6½—8% pe anu.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 26 Martie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	103.25
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	94.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	145.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	99.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	120.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	114.75
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - -	99.85
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	142.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - - - - - - - - -	129.—
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	104.95
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	104.95
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ - - -	104.95
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - -	104.95
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	104.05
Bonurĭ croato-slavone - - - - -	104.50
Renta de hârtiă austriacă - - - -	83.80
Renta de argintŭ austriacă - - - -	84.20
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	111.45
Losurĭ din 1860 - - - - - - - -	142.30
Acţiunile băncei austro-ungare - -	891.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	311.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	305.25
Galbenĭ împĕrătescĭ- - - - - - - -	5.70
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.58
Mărcĭ 100 imp. germane - - - -	59.20
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	121.20

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

1838—1888 T. sz. 44

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagysinki kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy fogarasi Czepes János végrehajtatónak Kálbori Krastavete Gaftina végrehajtást szenvedö elleni 148 frt. tökeköveteles és járulékai iránti végrehajtási ügyében a nagysinki kir. járásbiróság területén levö Kálbor községeben és határán fekvö a kálbori 380 sz. tjkben † 543. 544. 609. 697. 796. 797. 826. 1203. 1287/2. 1482. 1883. 1911. 1919/2. 1957. 2081. 2677. 2961. 3243. 3261. 3427. 3441. 3449. 3515. 3781. 3951. 4057. 4058. 4135. 4285. 4323. 4474. 5226. 5239. 5248/1. 5350. 5446. 5552. 5518. 5653. 6256. 6257. 6321. 6322. 6863. 6888. 6889. 6990. 7237/1. 7206. 7262. 7299. 7450. 7336. 7552/1. 7710/1. 7808/1. 7976. 7982. 7993. 8048. 8420. 8562. 8787. 9448. 9449. 5879. 9731. 9732. 9794. 9993. 10,244. 10,416. 10,417. 10,463. 10,862. 10,929. 11,071. 11,072. 11,364. 11,429. 11,588. 11,795. 12,075. 12,076. 12,168/2. 12,271. 12.281. 12,338. 12,487. 12,668. 13,426. 13,660. 13,730. 13,844. 13,879. 15,162. 15,294. 15,333. 15,334. 15,335. 15,641. 15,827. 15,934. 16,574. 16,592/1. 16,707. 16,756. 16,017. 17,280. 17,293. 17,315. 17,339. 17,360. 17,678. 17,936. 18.143. 18,145. 18,187. 18,221. 18,302. 18,313. 18,677. 18,922. 19.037. 19,047. 19,054. 19,240. 19,317. 19,400. és 19,583 hr. sz. a felvett ingatlanokra az árverést 1235 frt. ezennel megálapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az *1889 évi Aprilis hó 15 napján d. e. 9 órakor a Kálbor község házához* megtartando nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fog. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis összesen 123 frt. 50 kr. készpénzben vagy az 1881 évi november hó 1-án 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes érték papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Nagysink 1888 évi December hó 15 napján.

A kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei", precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţ. „Gaz. Trans."

Nr. 11—1889. sen. scol.

Escriere de concursŭ.

Pentru postulŭ de alŭ 3-lea învĕţătorŭ la scóla poporală confesională gr. cat. din Maierŭ, prin acésta se escrie concursŭ până în ultima Aprilie a. c. cu salariu anualŭ de 200 fl. v. a. plătindĭ în rate lunare anticipative; doritorii, carĭ voiescŭ a ocupa acestŭ postŭ, vorŭ avé a-şĭ suşterne suplicele lorŭ instruite cu documentele lorŭ despre absolvirea preparandiei, depunerea esamenului de cualificaţiune docenţială şi diploma despre depunerea esamenului din limba maghiară, la presidiulŭ senatului scolasticŭ localŭ până la terminulŭ prefiptŭ.

Dela senatulŭ scolasticŭ confes. gr. cat.

Maierŭ, în 15 Martie 1889.

Preşedintele: **Basiliu Groze,** parochulŭ locului.

43,2—2

Notariulŭ: **Basiliu Tofanŭ,** învĕţătorŭ.

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute dimineţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr, 318: 1 oră 55 minute după amedĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amedĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucureci la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amedĭ.

A. Plecarea postelorŭ.

a) Dela Braşovŭ la *Reşnovŭ-Zernescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amedĭ
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amedĭ.
c) „ „ în *Secuime* [S. Georgĭ]: 1 oră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre dimineţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Reşnovŭ-Zernescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de amedĭ
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Secuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre dimineça.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1888.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenŭ accelerată	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Viena	11.10	8.—		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.06	4.05	7.38	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.39	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezö-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rév		8.10	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.04	1.57	4.49
Huiedin		9.34	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriş			4.15	6.12
Ghirbeu			4.36	6.24
Nădĕşel			4.58	6.38
Cluşiu		10.34	5.26	6.56
	11.15			7.15
Apahida	11.34			7.41
Ghiriş	12.45			9.18
Cucerdea	1.30			10.—
Uióra	1.37			10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.45			10.19
Aiud	2.07			10.48
Teiuşŭ	2.26			11.55
Crăciunelŭ	3.11			12.34
Blaşiu	3.24			12.52
Micăsasa	3.54			1.34
Copşa mică	4.09			2.19
Mediaşŭ	4.21			2.46
Elisabetopole	5.11			3.31
Sighişóra	5.45			3.59
Haşfalĕu	6.12			4.32
Homorodŭ	7.32			6.53
Ágostonfalva	8.17			7.21
Apatia	8.37			8.23
Feldióra	9.06			9.02
Braşovŭ	9.45			9.52
	1.55			
Timişŭ	2.53			
Predealŭ	3.28			
Bucurescĭ	9.35			

Predealŭ—Budapesta

	Tren de persóne	Trenŭ accelerată	Trenu mixt	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ			7.30	
Predealŭ			1.14	
Timişŭ			1.45	
Braşovŭ	—.—		2.32	
	4.10		7.10	
Feldióra	4.56		7.31	
Apaţa	5.37		8.14	
Ágostonfalva	6.07		8.36	
Homorodŭ	6.55		9.12	
Haşfalĕu	8.36		10.24	
Sighişóra	9.13		10.46	
Elisabetopole	9.56		11.19	
Mediaşu	10.37		11.47	
Copşa mică	10.59		12.02	
	11.16		12.09	
Micăsasa	11.37		12.25	
Blaşiu	12.16		12.53	
Crăciunelŭ	12.33		1.05	
Teiuşŭ	1.51		1.47	
Aiudŭ	2.18		2.08	
Vinţulŭ de susŭ	2.48		2.30	
Uióra	2.56		2.37	
Cucerdea	3.14		2.53	
Ghirişŭ	4.01		3.26	
Apahida	5.28		4.40	
Cluşiu	5.56		5.—	
	6.37	5.32		8.—
Nădăşelŭ	6.58			8.36
Gîhrbău	7.14			9.02
Aghireşŭ	7.29	6.11		9.32
Stana	7.56			10.11
B. Huiedin	8.18	6.43		10.51
Ciucia	8.58	7.12		12.16
Bucia	9.15			12.50
Bratca	9.34			1.19
Rév	9.53	7.51		2.—
Mezö-Telegd	10.25	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladány	1.15	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.29	11.51	3.29	3.15
Budapesta	6.33	1.55	7.45	10.—
Viena	2.50	7.15	6.05	

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenu de pers.
Viena		11.10	2.—
Budapesta		8.20	9.05
Szolnok		11.20	12.41
Aradŭ		4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovaţŭ	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Paulişu	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop		6.09	7.37
Bêrzava		6.28	7.55
Soborşinŭ		7.25	8.42
Zamŭ		8.01	9.12
Gurasad..		8.34	9.41
Ilia		8.55	9.58
Branicica		9.19	10.17
Deva	1.47	9.51	10.42
Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07
Orăştia		11.09	11.37
Şibotŭ		11.39	12.—
Vinţulŭ de josŭ		12.12	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.29	12.46
Teiuşŭ	9.54	1.16	1.26

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenu mixt	Trenŭ de pers.	Trenu mixt
Teiuşŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	12.09	3.44	2.32
Vinţulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Şibotŭ	1.01	4.43	
Orăştia	1.32	5.13	11.—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	11.21
Deva	2.52	6.35	
Branicĭca	3.23	7.02	
Ilia	3.55	7.28	
Gurasada	4.08	7.40	
Zamŭ	4.44	8.11	
Soborşinŭ	5.30	8.46	
Bêrzava	6.27	9.33	
Conopŭ	6.47	9.53	
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Paulişu	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.19
Aradŭ	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	6.20
Szolnok	2.32	5.12	
Budapesta	6.—	8.20	
Viena	3.—	6.05	

Simeria (Piski)-Petroşenĭ

Simeria	6.47	2.42
Streiu	7.40	3.25
Haţegŭ	8.51	4.16
Pui	10.02	5.11
Crivadia	11.02	5.58
Baniţa	11.50	6.40
Petroşenĭ	12.30	7.12

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşeni	9.36	4.26
Baniţa	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Haţegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.05	5.48
Aradulŭ nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişóra	9.12	9.02

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradulŭ nou	9.11	8.01
Aradŭ	9.27	8.17

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda—Ghirişŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirişŭ	8.50	3.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	6.05
Odorheiu	9.45

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	5.38
Sighişóră	9.16

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa-mică	2.29	4.35
Şeica mare	3.02	5.05
Lómneşŭ	3.46	5.46
Ocna	4.18	6.17
Sibiiu	4.42	6.40

Sibiiu-Copşa-mică

Sibiiu	8.50	10.—
Ocna	9.17	10.24
Lómneşŭ	9.45	10.50
Şeica mare	10.20	11.20
Copşa-mică	10.49	11.45

Cucerdea-Oşorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheţa	3.35	10.50	3.58
Ludoşŭ	3.56	11.11	4.20
M.-Bogata	4.06	11.20	4.30
Iernutŭ	4.43	11.57	5.11
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.28
Miraşteu	5.21	12.36	5.53
Oşorheiu	5.40	12.55	6.13
	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.56	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.35	8.—
Oşorheiu		10.20	9.49
	6.56	12.15	10.20
Miraşteu	7.16	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.40	12.58	11.02
Iernutŭ	8.03	1.19	11.23
M. Bogata	8.37	1.49	11.53
Ludoşŭ	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.[illegible]
Cerna	2.[illegible]9
Uniedóra	3.0[illegible]

Unied.-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.36
Cerna	9.50
Simeria	10.15

Mureşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

Mureşŭ-Ludoşŭ	4.40
Ţagŭ-Budatelecŭ	8.02
Bistriţa	——

Bistriţa-Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	
Ţagŭ-Budatelecŭ	9.41
Mureşŭ-Ludoşu	1.11

Notă: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.